

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15014568	IES Nº 1	Ribeira	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Proxecto competencial	4º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	6
4.2. Materiais e recursos didácticos	7
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	7
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	7
6. Medidas de atención á diversidade	9
7.1. Concreción dos elementos transversais	9
7.2. Actividades complementarias	10
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	10
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	11
9. Outros apartados	11

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Proxecto Competencial do 4º curso da ESO, para o curso académico 2023/2024, ten como referencia o currículo que establece Decreto 156/2022 do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Para a elaboración das unidades didácticas que desenvolverá a programación tívose como referencia un currículo que ten como obxectivo o desenvolvemento das competencias transversais mediante a realización de proxectos significativos para o alumnado e a resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade. e que se configurará neste curso como un proxecto interdisciplinar en colaboración con distintos axentes sociais.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se vai implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno.

Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica no IES Nº 1 de Ribeira.

Ribeira é un municipio de Galicia situado na costa oeste da provincia de A Coruña, na comarca do Barbanza. Limita cos municipios de Pobra do Caramiñal e Porto do Son. Conta cun dos portos pesqueiros de baixura máis relevantes da provincia e inclusive de Europa. Dispón de importantes servizos administrativos como delegación comarcal de Facenda e tres Xulgados de Primeira Instancia e Instrución. Segundo datos do INE a poboación de Ribeira é de 26.839 persoas (2021) e ten un desemprego rexistrado de 1.480 persoas.

O municipio está dividido administrativamente en nove parroquias: Aguiño, Artes, Carreira, Castiñeiras, Corrubedo, Oleiros, Olveira, Palmeira e Ribeira.

No plano natural, conta con importantes praias como a de Corrubedo e a de Coroso, a escasos metros do IES.

Económicamente, Ribeira depende fortemente do mar. O cultivo de mexillón e rodaballo representa unha importante fonte de ingresos. O sector conserveiro ten unha grande importancia na economía local. O sector turístico tamén está en crecemento. Conta con 1.522 empresas activas (2020, datos INE). Un alto porcentaxe da poboación son traballadores/as que exercen a súa actividade ao redor da pesca, actividades afíns e no pequeno comercio.

Características do centro: O IES Nº 1 atópase na Avenida da Coruña, 170, a escasos metros da praia de Coroso. Oferta educativa: Educación Secundaria Obrigatoria; Bacharelato (réxime xeral ordinario e réxime de adultos) (Ciencias e Tecnoloxía, Humanidades e Ciencias Sociais); Educación Secundaria para persoas adultas; alfabetización; as instalacións do centro tamén son utilizadas pola Escola Oficial de Idiomas.

Instalacións: O instituto conta con diferentes aulas para impartir a docencia, dotadas de material como: proxectores, pizarras, ordenadores para o profesorado. Tamén conta con aulas auxiliares: dous laboratorios, aula de tecnoloxía, de música, de plástica, dúas multimedia, de estudio, de convivencia. Tamén conta con salón de actos, biblioteca, pabellón de deportes, sala de profesores, despachos de dirección, departamentos compartidos, departamento de orientación, oficinas, conserxería con servizo de fotocopias, cafetería e dous patios (un exterior e outro cuberto).

Temos alumnado que, por diferentes motivos, dificultades de aprendizaxe ou de adaptación social, teñen necesidades específicas de apoio educativo, para os/as que ás medidas de atención á diversidade son fundamentais para que poidan desenvolver ao máximo as súas potencialidades.

O alumnado matriculado nesta materia está composto por 13 alumnos e alumnas, divididos en dous grupos, con idades comprendidas entre os 15 e os 17 anos.

Todos estes aspectos serán tidos en conta a nivel metodolóxico.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Deseñar un plan de traballo para a realización dun proxecto ou a resolución dun problema a través da definición de obxectivos e das accións para acadalos, tendo en conta as necesidades da contorna.	1			1	1-5	3	1-2-3	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Desenvolver o proxecto segundo a planificación prevista mobilizando conxuntamente as competencias transversais que se requiran.	1-3		5	3	1-3	2	3	
OBX3 - Presentar os resultados asociados ao proxecto competencial empregando dun xeito respectuoso estratexias e ferramentas de comunicación adecuadas cunha linguaxe verbal e corporal positiva, control das emocións negativas e, de ser o caso, co uso de recursos informáticos e audiovisuais.	1-5	3	3	2-3	1-3			3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Introducción.	Cada grupo fará a escolla dunha temática, comezarán coa definición do produto final, a planificación e a investigación. Planificación correspondente.	33	12	X		
2	Nudo.	Análise e síntese e posta en común da información recopilada. Comezan coa elaboración do produto mais a montaxe e realización da curtametraxe.	34	13		X	
3	Desenlace.	Presentación do produto final. Exposición PowerPoint. Proxección da curtametraxe ante un grupo doutro curso da ESO.	33	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Introducción.	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Recoñecer a importancia da temática escollida.	PE	40
CA1.2 - Identificar e determinar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Seleccionar recursos e materiais para a realización da curtametraxe.	TI	60
CA1.3 - Identificar, seleccionar e analizar a información que se precisa.	Identificar, seleccionar e analizar a información necesaria para a realización do proxecto.		
CA1.4 - Realizar a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Temporalizar as distintas fases do proxecto.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Solventar incidencias que poidan xurdir.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Procura e selección de información relacionada cos proxectos.
- Planificación: secuenciación e temporalización.

UD	Título da UD	Duración
2	Nudo.	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Executar as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización prevista.	Executar as actuacións planificadas.	TI	100
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicar os coñecementos axeitados.		
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Empregar recursos e materiais necesarios.		
CA2.4 - Resolver, dentro do seu nivel de autonomía, ou comunicar as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.	Resolver as incidencias xurdidas.		
CA2.5 - Valorar os resultados logrados ao termo da execución do proxecto.	Valorar os resultados logrados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
3	Desenlace.	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Presentar o proxecto realizado e, de ser o caso, os produtos finais obtidos.	Presentación do produto final.	TI	100
CA3.2 - Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade, para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade.		
CA3.3 - Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica axeitadas.		
CA3.4 - Potenciar as emocións positivas na exposición e controlar, de ser o caso, a conduta asociada ás emocións negativas.	Potenciar as emocións positivas na exposición.		
CA3.5 - Empregar recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos como apoio na presentación do proxecto.	Empregar recursos dixitais na presentación do proxecto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Presentación de proxectos: a expresión verbal e corporal; control das emocións e da conduta. - Uso de recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos de apoio á comunicación para a presentación do proxecto.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Ao longo de todo o curso levarase a cabo o seguinte proxecto: "A miña contorna e as súas posibilidades".

As actividades propostas ao longo do curso están dirixidas a reforzar os aspectos máis transversais do currículo, favorecendo a interdisciplinariedade e a conexión entre os distintos tipos de coñecemento. A finalidade é fomentar o interese pola lectura, a cultura e a arte e desenvolver a confianza, autoestima, autonomía e traballo en equipo. O proxecto será realizado en grupos de traballo cooperativo, nos cales cada alumna ou alumno adopta un rol concreto e asume tarefas individuais que integrarán o resultado final do proxecto.

Na PRIMEIRA AVALIACIÓN, explícase a finalidade do proxecto: escoller e reflexionar sobre unha temática relativa á contorna de Ribeira. Como exemplos destas temáticas:

- Actividades saudables que se poden levar a cabo no Parque Natural de Corrubedo.
- Ecoloxismo. "Basuralerza".
- Biodiversidade.
- Promoción turística.
- Historia e xeografía da nosa contorna.

...

Recopilárase información sobre a temática escollida. Farase un plan de traballo, planificando tarefas, tempos, recursos e materiais que se van empregar. Iniciarase nesta avaliación a elaboración do guión do produto final.

Na SEGUNDA AVALIACIÓN, levarase a cabo a elaboración do guión, a escolla dos diferentes roles, a realización... Porase en marcha a elaboración do produto final.

Tamén comezarán coa creación dun PowerPoint que lles axudará na exposición que terán que facer.

Na TERCEIRA AVALIACIÓN, o alumnado, presentará o produto final na aula e a ela estará asociada unha charla debate

sobre a realidade visibilizada. Ao remate de curso, proxectaranse todas as obras ante un grupo da ESO. Neste proxecto, trabállanse todas as competencias clave contribuíndo interdisciplinarmente ás seguintes materias:

- Matemáticas (traballo con ángulos, planos de rodaxe..).
- Lingua Castelá (expresión oral e escrita, comprensión da información, lectura de textos...).
- Lingua Galega (expresión oral e escrita, comprensión da información, lectura de textos...).
- Xeografía e Historia (espazos e lugares da contorna, historias e lendas...).
- Lingua estranxeira (doblaxe ao idioma correspondente).
- Educación en Valores Cívicos e Éticos (comportamento social, toma de conciencia das inxustizas sociais...).
- Educación Plástica, Visual e Audiovisual (fotografía, edición de luz, marcos...).
- Música (escollo da música, deseño da actuación...).

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Auka de informática, ordenadores e acceso a internet.
Proxector e pantalla
Materiais diversos: vestimentas, maquillaxe, esterillas...
Equipamento de gravación (móviles, tablets...)
Aula virtual.

O espazo habitual no que se desenvolverán as clases durante todo o curso será unha aula de informática, onde os distintos grupos buscarán a información sobre o proxecto e traballarán na súa elaboración.

Na última avaliación, as representacións das obras serán levadas a cabo, de ser posible, no salón de actos do centro. Ao longo do curso realizaranse visitas pola contorna.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias clave. O seu obxectivo é facilitar información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. A dita información servirá para programar as adaptacións precisas, así como para a elaboración das actividades de reforzo e de ampliación no caso de ser necesarias.

Os resultados da dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do departamento de orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	33	34	33	100
Proba escrita	40	0	0	13

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	33	34	33	100
Táboa de indicadores	60	100	100	87

Criterios de cualificación:

Cualificación avaliación parcial

Calcularase como media ponderada das cualificacións de cada unidade didáctica determinadas pola aplicación dos instrumentos de avaliación referidos.

Entre os procedementos de avaliación:

- PRIMEIRA AVALIACIÓN: Entrega da redacción coas reflexións sobre a escolla da temática do proxecto e tamén dun dossier coa información solicitada.

- SEGUNDA AVALIACIÓN: Traballo en equipo. Adopción de rol concreto. Participación activa.

- TERCEIRA AVALIACIÓN: Presentación do PowerPoint e do produto final.

Como instrumentos de avaliación, empregaranse distintas listas de cotexo e rúbricas asociadas aos anteriores procedementos. Nestas rúbricas avaliaranse aspectos de traballo cooperativo, desempeño de rol concreto, realización de tarefas individuais, presentación, orde, produtos finais, claridade expositiva...

Dado que a nota de cada avaliación é numérica exacta, o redondeo será:

- Ao enteiro superior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa igual ou superior a 5.
- Ao enteiro inferior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa inferior a 5.

Entenderase superada a avaliación cando o alumnado obteña unha cualificación igual ou superior a 5, unha vez aplicados os criterios de redondeo anteriores.

Cualificación avaliación final

Calcularase como media aritmética das cualificacións das avaliacións parciais sen aplicar o redondeo.

Dado que a cualificación da avaliación final é numérica exacta, aplicarase o mesmo redondeo que o mencionado para as avaliacións parciais.

Criterios de recuperación:

No caso de que un alumna/o non realice as tarefas asignadas ou non coopere adecuadamente no grupo de traballo dificultando o desenvolvemento do proxecto, terá que realizar un traballo ou unha proba escrita que consistirá nunha serie de preguntas tipo test de resposta única sobre diferentes aspectos traballados neste proxecto. Cada resposta incorrecta no exame tipo test terá unha penalización de 1/3 dunha resposta correcta.

A nota de dita proba ou, no seu caso do traballo, representará a nota da avaliación parcial correspondente.

De igual xeito, no caso de que unha alumna/o teña dúas avaliacións suspensas, deberá realizar un traballo final ou unha proba escrita final, neste caso será preguntas test de resposta única (con penalización de 1/3 por cada resposta incorrercta) sobre diferentes aspectos traballados neste proxecto.

A cualificación da avaliación final será calculada como media aritmética das cualificacións das avaliacións parciais superadas e a cualificación da proba final correspondente ás avaliacións non superadas sen aplicar o redondeo.

Dado que a cualificación da avaliación final é numérica exacta, aplicarase ao resultado final o redondeo detallado na programación.

Entenderase superada a materia cando a cualificación da avaliación final sexa igual ou superior a 5.

6. Medidas de atención á diversidade

Para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo serán deseñadas de xeito específico de modo que se facilite o desempeño do seu rol no proxecto. Do mesmo modo, prestaráselle unha maior atención na aula e nas actividades fóra da aula, estando pendentes en todo momento do seu desempeño así como da consecución das súas tarefas individuais. Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

En definitiva, para a atención á diversidade, aplicaranse:

- As medidas ordinarias de atención á diversidade recollidas na orde do 8 de setembro de 2021 que desenvolve o Decreto 229/2011.
- De ser o caso, levaranse a cabo as medidas extraordinarias precisas recollidas tamén nas referencias lexislativas mencionadas anteriormente.
- As medidas recollidas nos protocolos educativos específicos da Xunta (TEA, TDAH, alumnado con discapacidade auditiva...) ao alumnado que o requira, previa comunicación co departamento de orientación.
- Utilizarase a aula virtual do centro onde se poñerán ao dispor do alumnado, información, instrucións, contidos e tarefas, facilitando así o seguimento e reforzo de todo o tratado na aula, por parte do alumnado con dificultades.
- A aula virtual tamén permite poñer a disposición do alumnado con altas capacidades, nivel de partida mais avanzado ou maior interese no tema estudado, material diverso para a ampliación de coñecementos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión da Lectura	X		
ET.2 - Expresión Oral e Escrita	X	X	X
ET.3 - Comunicación Audiovisual		X	X
ET.4 - Competencia Dixital		X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X

Observacións:

No deseño de actividades á hora de traballar en grupo:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.
- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visitas pola contorna	Inspiración, Investigación e recopilación de información	X	X	X

Observacións:

Ao longo do curso realizaranse visitas pola contorna.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Participación activa de todo o alumnado.
Adecuación á temporalización das unidades didácticas.
Metodoloxía empregada
Utilización de distintas estratexias metodolóxicas en función das unidades didácticas.
Utilización dos distintos instrumentos de avaliación.
Medidas de atención á diversidade
Adecuación do nivel de dificultade ás necesidades do alumnado.
Toma de medidas de atención á diversidade para atender ao alumnado con NEAE no deseño das actividades.
Eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Apoio e implicación por parte das familias no traballo do alumnado.

Descrición:

Estes indicadores de logro pretenden avaliar aspectos como a adecuación da proposta educativa ás características do grupo, a idoneidade das metodoloxías empregadas en cada momento, o grao de participación de alumnado e familias no proceso de ensino ou a adecuada resposta ás necesidades específicas do alumnado.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto.

O documento elaborado para levar dito seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do docente, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos recursos dispoñibles.

O propio seguimento da programación será realizado en Proens cando menos, unha vez ao mes, tal e como se reflicte na normativa, deixando constancia nas actas de reunión de departamento.

9. Outros apartados